

Stages van nóg grotere waarde

Merel de Groot

Om zicht te krijgen op de kwaliteit van stages voerde de Inspectie van het Onderwijs een brede verkenning uit, bij scholen van praktijkonderwijs tot en met hbo. In het vmbo zijn de externe stages in de bovenbouw én de leerwerktrajecten onder de loep genomen. Inspecteur Merel de Groot pleit op basis van het onderzoek voor meer aandacht voor de stagekwaliteit, zoals het formuleren van doelen en evalueren van de stage als geheel.

TIP 1
Voer het gesprek over stagekwaliteit breed in de school en leg je bevindingen naast de aanbevelingen in het verslag van het verkennend onderzoek:

Bij elf vmbo-scholen, waarvan vier met leerwerktrajecten, ging de Inspectie een dag op bezoek. "Soms zijn lange onderzoeksdagen best vermoeiend, maar in dit geval kregen we er allemaal veel energie van", vertelt Merel de Groot, inspecteur Voortgezet Onderwijs.

"We spraken de schoolleiding, stagecoördinatoren, stagebegeleiders van de school en de stageplaats, stageaanbieders, vakdocenten en leerlingen, en bezochten stagebedrijven van de Intratuin tot de horeca. We hoorden veel enthousiaste verhalen van scholen die het graag goed willen doen, stagebegeleiders die leerlingen zien 'aangaan' en opbloeien, en van stagebedrijven die iets willen betekenen voor hun mogelijk aankomende werknemers."

Gemeenschappelijk beeld

Met de resultaten wil de Inspectie stimuleren dat scholen vaker stilstaan bij de stagekwaliteit en de verbetering daarvan. "Het doel was niet om tot een oordeel te komen, maar wel om informatie op te halen over hoe

scholen stages uitvoeren en hoe ze zorgen voor een goede kwaliteit en kwaliteitsborging. We kijken niet zo vaak naar stages, terwijl die wel een belangrijk en soms omvangrijk onderdeel van de onderwijstijd uitmaken. Zodra een school met stages werkt, heeft ze de verantwoordelijkheid om te voldoen aan wettelijke eisen, ook op het gebied van kwaliteitszorg. Welke visie en doelen heb je, worden die gemonitord en stuur je daarop bij? Dat blijven belangrijke vragen, hoe lang je ook al stages aanbiedt."

De onderzochte scholen zelf hanteren vaak weinig of alleen algemene kwaliteitseisen voor hun stages. "Dat is bijvoorbeeld goed zichtbaar als het gaat om stagediscriminatie, sociale onveiligheid of stage-misbruik. Bij individuele signalen komen scholen zeker in actie. Maar een gesprek over de vraag 'Wat beschouwen we als sociale onveiligheid?' wordt bijvoorbeeld niet gevoerd. Daardoor ontbreekt een gemeenschappelijk beeld en is analyse en bijstelling niet goed mogelijk. We spraken scholen waar men aangaf geen ervaring te hebben met sociale onveiligheid op de stageplek, terwijl leerlingen de voorbeelden uit hun mouw schudden, zonder ze te hebben aangekaart. Met dit soort onderwerpen zijn mbo- en hbo-instellingen al langer nadrukkelijker bezig."

Bewuste keuze

Het onderzoek laat zien dat stages aan doelgerichtheid kunnen winnen. "Om de leerling goed te kunnen begeleiden, is het ontzettend belangrijk dat stagebegeleiders van school en het bedrijf de stagedoelen en leerbehoeften goed voor ogen hebben. We spraken stagebedrijven die prima op de hoogte waren van de

doelen, maar ook bedrijven die graag meer kaders wilden, terwijl de school daar juist terughoudend in was om het stagebedrijf niet te belasten. Het stagebeleid wordt vrijwel nooit breed geëvalueerd. Je zou willen dat de school ook zelf reflectiegesprekken vanuit meerdere perspectieven organiseert om te kijken of ze het goede doet en waar nodig te kunnen bijsturen."

Leerwerktraject

In tegenstelling tot de vmbo-stage is de stage binnen een leerwerktraject (LWT) wettelijk verplicht voor het diploma. Leerlingen moeten een verplicht aantal uren stagelopen bij een erkend leerbedrijf en er moet bovendien een samenwerkingsovereenkomst met een mbo zijn. Dat blijkt bij de onderzochte scholen niet altijd het geval. "Net als stages zou ook het aanbieden van leerwerktrajecten een bewuste keuze van een school moeten zijn. Er is echt een stap te maken in de professionalisering van leerwerktrajecten: leerwerktrajecten leunen nu vaak op één persoon in de school, en dat is kwetsbaar. Professionalisering kan heel goed samen met andere scholen gebeuren. Daarom is het oprichten van een LWT-community door SPV zo'n goed initiatief." De aanbeveling 'Meer leren van elkaar' geldt trouwens ook voor vmbo-scholen. "Beoordelingsformulieren, stageboeken, bedrijvendagen, keuzes in de stage-aanpak, kruisbestuivingen met andere vakken, dat zijn allemaal zaken die je samen, ook met het mbo, kunt oppakken. Kijk ook eens naar de stage-organisatie in het praktijkonderwijs. Praktijkonderwijs zit vaak dichtbij, kent een stevige stagestructuur en heeft mooie aanpakken, zoals het screenen van bedrijven om een goede match te maken. Havo/vwo-scholen kunnen weer leren van de ervaring bij het vmbo."

TIP 2
Lees hier wat leerlingen mogen tijdens hun stage:

